

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

సం॥ చందా రూ॥ 2-0-0
అర్థ " " 3-0-0
విడి పత్రిక 0-0-8

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD, (Dn.) THURSDAY 3-8-33

ఒక వారము తరువాత
ప్రత్యక్షిక కోరిన రూ॥
వెలకు పరిమితి లేదు.

సంపుటము ౮ } శా.శ. ౧౮౫౫ శ్రీమంతుని నామ సం॥ శ్రావణ శు॥ ౧౨ గురువారము ౨౯-౧౦-౧౩౪౨౪॥ { సంచిక ౨౬

మహాత్ముని మహా స్త్రము; సబర్త్యాశ్రమ విరామము

దేశమంతటను కంపము,
సంభ్రమము

గాంధీ మహాత్ముని ఆరెస్టు

గాంధీమహాత్ముని పూనానుండి అహమ్మదాబాదుకు పోయి అచట కొన్నిరోజులు తన సబర్త్యాశ్రమస్థలతో సంభాషణలను జరిపి జరిపి తుడకు ఆశ్రమమును ఎత్తి వేయటకు నిశ్చయించిరి. ఆశ్రమవాసులలో ౧౨ సంవత్సరముల వయస్సుకు తక్కువవడినవారిని ఇతరములైన విద్యాలయములకును, మహాత్మునితో కలిసి పనిచేయనివారిని యొడ్డునను సంచివేసెదరని తెలిసినది. ౧౮ సంవత్సరములయంద నివృత్తిచేసిన ఈ ఆశ్రమమును మహాత్ముడు దానిని స్థాపించుటకు తొలపెట్టిన మనస్సుతోనే ఇప్పుడు సంహరింపదలచుట ఎందుకో ఎవరికిని యిప్పటికిగూడ అగమ్యగోచరముగ నున్నది. వారు మొదట అసోసియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధికి ఈసందర్భమును యిచ్చిన వాక్యాలము విషయమునంతయు సంపూర్ణముగ వివరించుటలేదు. పోరాటములో పాల్గొన్నవారు నూర్దుగాక వేలమంది తమదంతయు పోగొట్టుకొనియుండ, గ్రామస్థులు ధైర్యముతో అరణ్యవిందిన బాధలను విని వేస్తున్నవైతర కఠినచర్య చేయవలసిన అవసరము కలదని చెప్పటలో ఏమి అర్థమో? దీని రహస్యమేమాయదానిని ఎట్లయినను కనగొనుటకై వాక్యావారులు మహాత్ముని పలువిధములుగ ప్రశ్నించుచున్నారు. అసంభాషణలు క్రింద, తెలిసి సంతకర్య, పొందుపరుపబడుచున్నవి.

సబర్త్యాశ్రమమహర్షి, గాంధీమహాత్ముని ఆరెస్టు (3౨) దాశ్రమవాసులతోగూడ దానిని వేసి రాత్రి ౧.౪౦ గంటలకు జైలు 3:౩౦ వరకు చేయబడిరి. ఆరెస్టు చేయబడిరి. వివరములకు గాంధీ మహాత్ముని ఆరెస్టు.

జైలు ౨౫ నాడు మహాత్ముని ఆరెస్టు చేయవలసిన అవసరము కల్గిందని తన సంతకమును రుదు నిచ్చుచేయుటకు నవ ప్రయత్నములకు దానిని అప్పుడతడు పూర్తిగా విరహించి, అది ప్రశ్నింపగా, అప్పుడు జరుగుచున్న పనుల గురించి మహాత్మునిని అరెస్టు చేయవలసిన భారతీయుల కోరికలు ప్రకటించిన అక్షరములు జరుగుచున్న విషయములను ఆశ్రమమునెక్కడగ మిచ్చెను. ఆశ్రమమునే యుండగలదని మహాత్ముడు భావించిన తరువాతే మహాత్ముని జరుగుచున్న ముఖ్యమైన పనులను గురించి తెలుసుట.

తయారై తెలిసియున్న రకముల రాటములను తాగు చేయుట అతడు తయారుచేయు విషయమున శ్రాత్త లాభకర పద్ధతులను గమనించి పరీక్షించుట, హరిజన ముందుములను పోషించుట కోరినవారికి ప్రతినిగూర్చిన సకలవిషయములను, అనగా, బట్ట నేయువరకు చేయవలసిన పనులను చేర్చుట మున్నగువనలే యిప్పుడు ఆశ్రమములో ముఖ్యముగా జరుగుచున్నవి. ఇవి చాల ముఖ్యమైనవనుట నిస్సంశయము. అయినను ఆశ్రమము తీసి వేయబడిన పిమ్మటగూడ నిది జరుగగలదని గట్టిస్థూలము నామగలరు. అప్పుడతడే ఆశ్రమములో జరుగు సితర కార్యములను జరుగుచుండగలవు. అని గాంధీగారు నుడిచిరి. అనాడు ఆంతకంటే ఎక్కువజెప్పు పిలుచేదనియు కొద్దిగోజలలో నాక ప్రకటన గావించెదమనియు జెప్పిరి.

ప్రతికా ప్ర నిధులను తృప్తిచేయెను. జైలు ౨౫ నాడు ఒకరు ఆశ్రమమును ఎత్తివేయటమన నేమియని గాంధీగారు నడిచిరి. వారు ఆశ్రమములందరు చెలసాలలో నున్ను వెలుపలనున్న ఆశ్రమ ప్రయోజన సాధకత ఎల్లప్పుడ క్లిష్టమైన జంగమాశ్రమములుగా ముండగలదని దాని ఆరెస్టు. ఇందువలన నిదివరకు ఆశ్రమములో జరుగుచుండిన పనులకు ఉత్సాహము లేకపోవను అగ్గు అంతేగాక పునర్వకాంక్షను నకు, త్యాగమునకు ప్రోత్సాహ మొసంగు యగను. ఈ సెల అప్పుడు తర్వాత సామ్యమైనంత స్వరగా ఆశ్రమమును తీసివేసెదరు ఏమిచేసినను ముందుగా అధికారులకు తెలియజేయుము. అని జెప్పిరి. మరికొందరు ఆశ్రమమును తీసివేయుటకు నిరాశత్యముగాని ఆశ్రమమునకు ద్రవ్యము బుప్తమగుటగా ని కారణములాయనిపరామర్శించిరి. గాంధీగారు అంతకు అంతకు యధారములేదనియు, ఆశ్రమమును ప్రేమించువాడు ఎందరో యున్నారనియు, వారందరు ఆశ్రమమునకు ఏకాంతములేక కానాడుచున్నారనియు చెల్లిరి మరియు తనకే నిరాశలేదనియు లక్ష్యమును సాధించుటకు ఆశ్రమవాసులందరు మానవ సాధ్యమగునంతవరకు తమ శక్తి సంతయు ఉపయోగించి పాటుపడిరి తనకు నమ్మకము కలదనియు వారు జెప్పిరి. మేలెంత యన్నించినను లక్ష్యమును సాధింపలేక పోతున్నమాట యధాగమైన అమాత్రమునకే నిరాశలముగాకలసిన పని లేదు. జమును నిర్దిష్ట పోవుటవలన పిమ్మటము సంతాపించి పుష్కలము చేయుటయే మానవధర్మము. అని మహాత్ముని నే.

నూనక ఆర్మినియములైన స్వతంత్ర ఆత్మరుణ జైలను
ఆగరుబత్తులు కుంకుమపూవు నామోమబ్బులు బద్ధి మొదల
పది ఆమృతమును.

మహాత్ముడు అనుచరులతో గూడ ఆరెస్టు గుట

గాంధీమహాత్ముడు కర్తవ్యము విషయమున నిర్ణయము నుడువకుండునని పిమ్మట బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి క్రింది లేఖను బంపిరి

“నేను మంగళవారము ఉదయము ఆశ్రమమును కాలీచేయ దలచినాను. స్వతంత్రుడను గానుండు వత్సమున నాయకు చరులతోగూడ అక్కడక్కడ ఆగుచు కష్టము లేకుండ రాష్ట్ర అను గ్రామమునకు చేరదలచినాను. అచట అధికముగా బాధపడిన గ్రామస్థులను ఓదార్చుటయే నా ఉద్దేశ్యము. గ్రామస్థులను గుంపులుగా చేరి శాసనోల్లంఘనము చేయవలసి నదని అనుగుట నాకిష్టములేదు. అయినను వ్యక్తులను కాంగ్రేసు తీర్మానమునను సరించి శాసనోల్లంఘనము చేయుట కావ్యవహించెదను. మత్తుగల్గించు పదార్థములను పూర్వముగా వర్ణించుట గ్రామవాసులకును, మద్యవాణిజ్యమును వదలుటకు మద్యముగమ్ము వారికిని, ఖిన్నులు తప్పమరియేమియు అమ్మవారిని విడే శవశ్రుములనమ్మువారికిని, కాంగ్రేసు వారి నిర్మాణ కార్యక్రమమును జరుపుటని యితరులకును నేను బాధచేసెదను. అస్పృశ్యతను నిర్మూలించుటని హిందువులకు జెప్పెదను. నేనును నా సహచరులును ఒక పైస యెవ్వరినను లేకుండ ప్రయాణముచేయగలము. మాభోజనమునకు గ్రామస్థులను కోరుదుము. నన్నుముందుగా ఆరెస్టు చేసినచో (౧౬ మంది స్త్రీలతోగలిసి మొత్తము ౩౨ మంది) నా అనుచరులు ప్రయాణమును సాగించెదరు.”

మహాత్ముడు తన క్రొత్త కార్యక్రమమును సరిగా వికరించెను. రాష్ట్ర గ్రామమునకు ఏ అటంకములేక చేరగల్గిన పక్షమున యింకామరము పోదలచియున్నాడు. వారు ప్రతిగ్రామమునకును బోయి ధైర్యమును బోధించెదరు. మహాత్ముడు నిట్లు చెప్పెను:

“ప్రభుత్వమువారు మంగళవారమునకు ముందే నన్ను నిర్బంధింపవచ్చును. అప్పుడు కూడ ఒక్కరైనను స్వతంత్రుడుగా నుండునంతవరకు ప్రయాణము సాగుచునేయుండును. మేముచేయు ఈ యజ్ఞము విఫలమైనదగునని దానినుండి మమ్ములను స్వరాజ్యముచేరువకు తేగల ఒక శక్తి ఉద్భవింపగలదు.”

మహాత్ముడు సత్రకల్యాణా ప్రజల కిష్టముగ విన్నవింపవచ్చును.

“ఇదివరకు నేను చేసేయున్న త్యాగ కార్యమునకంటె గొప్పదని తలచుకార్యమును నేను చేయజూపుచున్నాను. కాబట్టి యీ సమయమున వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమునగుండ్చి కాంగ్రేసు అధ్యక్షుడు గావించిన నిర్ణయమును వాదనజేయుచు శక్తి వ్యయము చేయవలదని కాంగ్రేసు వారిని నేను కోరుచున్నాను. ఆతీర్మానము సరియైన మార్గమేయని నాయభిప్రాయము. అది కాంగ్రేసు చట్టమునకుఁబడికూడయున్నది. ప్రతికాంగ్రేసువాడయు నావాక్యమును మెలకవతో చదువవలసినది. అందలి కార్యక్రమము ఆచరించి నచో కాంగ్రేసు ముగిసెనని కంటె ఎక్కువ శక్తిగల సంఘముగ నని తెలియగలదు. శాసనోల్లంఘనము లేకనరక్షణములేదు, స్వాతంత్ర్యములేదు. శాసనోల్లంఘనము నేను చెల్లిన విధముననే అప్రతిహతముగను. దేశములో అన్నిటి కంటె పెద్దదైన చరణమును ప్రతి విధము చేతను పోషించుట

అందరికిని సబరత్తి జైలులోవిడిది

విశేషావసరాధికార శాసనము ప్రయోగము

పవలసినది అని కాంగ్రేసువారు కాని వారికి నామాట. కాంగ్రేసు ఎవరికో ఒక పక్షమువారికి చేసినదికాదు. ఏ అర్థమునజూచినను యీ వద్దే శమునకు సంబంధించినది. ఇంగ్లీషువారికి, అధికార పక్షపులలో నున్నను ఇతరులైనను, నే నీమాట చెప్పుచున్నాను: “దేశములో శాంతియు నిజము గుమై త్రియునుండవలెనని మీరు కోరుదురేని, దానికి ఆర్థి నెప్పురాజ్యము కాదు మార్గము, కాంగ్రేసు రాజ్య మొక్కటియే మార్గము. ఇంగ్లీషు వారియందు స్నేహభావముతో నేనిట్లు చెప్పుచున్నాను. మీలోకొందరు నన్నీరోజు మీశత్రువుల గ భావింపవచ్చును. అయినను ఈ అశానపు మంచు తెర తొలగి మీరు నేను చెప్పిన మాటను అవునని ఒప్పుకొను రోజురాగలదని నేను జోస్యము చెప్పుటకు సాహసించుచున్నాను.”

మహాత్ముని ఆరెస్టుకు పూర్వము

గాంధీ మహాత్ముడు జూలై 3౧ వ తేదీ సోమవారము నాడు ఎప్పుటికంటె ఒక గంట ముందుగా తమ ఆశిత్వవాస రి హౌస్ క్రమమును చాలించి ఆశ్రమమందలి చరాస్త్రని దగ్గ అశుబ్ది తీసివేయుచుటకై ఆ శ్రమమునకు పోయిరి. ఇంకను తల పెట్టిన ధైర్యవంధేయ శ్రమ గూర్చికడపటి సారి తన సహచరులకు బోధించుటయు ఆ శ్రమమునకు పోవుటలో గల ఉద్దేశ్యమైయుండెను గ్రంథాలయు నందలి గ్రంథములు ఆర్థరాత్రివరకు వజ్రీవన ప్రచురణాలయమునకు కొని పోబడు చుండెను. గాంధీగారు ఈ రోజు ఆ శ్రమములోనే ప్రార్థనజరిపిరి. ఆడిగిన వారికి... నాకడపటి ప్రార్థనను ఆ శ్రమమందే తప్పక చేసెదను” అని మహాత్ముడు చెప్పెను జూలై 3౧ వ తేదీ సోమవారము సాయంకాల వార్తనకు చాలా భాగము కాలీచేయబడినది. గాంధీగారిలో బయటకు వెళ్లు ఆ శ్రమవాసులు మాత్రము ఆందోషి: సాయంకాల ప్రార్థనకు చాలామందివచ్చిరి ఆర్థరాత్రి వరకు ఆశ్రమమందలి స్థాత్తును సర్దుబాటుచేసి మహాత్ముడు ఆరెస్టుచేయబడిన గారి బంధుత్వాదులకు కొనసాగుచున్న మొకట ఆ శ్రమములో నిర్బంధ దలచెను గాని ఏలనో తర్వాత ఆ అభిప్రాయమును మరెచు.

ఆరెస్టు ట్టు

అనేకులు ప్రజలును పత్రికా ప్రతినిధులును ఏ నిమిషములోనై మహాత్ముడు ఆరెస్టుచేయబడవచ్చునని రాత్రి యంతయు రిచోడదాసు బంగళా వద్దకనపెట్టుకొనియుండిరి. రాత్రి ఒంటి గంట దాటి గగ్గో నిమిషములైన పిమ్మట అహమ్మదాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటును జిల్లా సూపరింటెండెంటును ర మోటరు కారులతో మహాత్ముడు నిద్రించున్న బంగళాకువచ్చిరి. ఆ అధికారుల సూచనగనే బంగళావద్దనున్న గుంపులోనికి నెట్టుకొని మహాత్ముడు సిద్ధించుచున్నట్లయినను పోయిచేరెను. గాంధీగారునిదలే వెంటనే ఆ బంగళాలోనే నిద్రించుచున్న శ్రీమతి స్తూరబాయిసతినీ, మహాదేవదేశాయిగారినిగూర్చి ముందున్న తదితరుల నుపిలిచిరి. అంతట మహాత్మునికి సైమునుగు “వైష్ణవజనతో” అను నిత్యాదిక్ష్త సమును మహాత్ముడు పాడుచుండ తక్కినవారు కలిసి ప్రార్థనజేసిరి. అధికారులు మహాత్మునికి ఆరెస్టుకు సిద్ధమగుటకు ఆరగంట కాలమిచ్చిరి. ఈలోకాలనే మహాదేవదేశాయిగారు మహాత్ముని జైలు సామానును

సర్దుబాటు జేసిరి. ప్రార్థన ముగియగానే సెల్ రిచోడదాసుగారు మహాత్మునియొక్కయు, కస్తూరీబాయియొక్కయు, మహాదేవదేశాయిగారియొక్కయు ఫాలములపై కుంకుమనుపెట్టిరి. అంతట మహాత్ముడును వారి వెంట కస్తూరీబాయియు, మహాదేవదేశాయిగారును బంగళా వెలుపలికివచ్చిరి. మహాత్ముడు మోటరుకారులో కూర్చుండునపుడు ప్రతికా ప్రతినిధులు వారిచుట్టు చేరగా మహాత్ముడు, “ఇక మీరున్ను కష్టపెట్టరు” అని అనెను లోపల అందరి సెల్ లున్న కొని మహాత్ముడు జైటికి వచ్చినప్పటికి వాకిట కనుపెట్టుకొనియున్న గుంపునుండి గాంధీజీ యను కేకలు మిన్నముట్టెను. గాంధీగారు కిర్రోబాదుగారి ప్రక్కగ కారు లోకూర్చుండిరి. కస్తూరీబాయిగారును మహాదేవదేశాయిగారును రెండవకారులో ఎక్కిరి.

గాంధీగారు కారెక్టిల్ జిల్లా సూపరింటెండెంటుగారిని మీరితరులను ఆరెస్టు చేయదలచినారామని అడిగిరి. అందుకు అవునని జవాబురాగా గాంధీగారు, “అయితే లోపల నాతోగూడ నిద్రించుచున్న బాల్ అకబాలుని ఆరెస్టు చేయవచ్చును” అని చెప్పిరి. సూపరింటెండెంటుగారు ఆ బాలునిగూడ ఆరెస్టుజేసిరి. గాంధీగారు జిల్లాపోలీసు సూపరింటెండెంటుకారులో కూర్చుండ వారి వెంట నొక మోటరు బస్సులో వారి సామాను కొనిపోబడెను. మహాదేవదేశాయిగారును శ్రీమతి కస్తూరీబాయిగారును డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటుకారులో కూర్చుండిరి; మహాత్మునితో యాత్రకై బయలుదేరవలసియుండి, సబరత్తి జైలులో నిద్రించుచున్న వారకూడ ఆరెస్టుచేయబడిరి. మహాత్ముడును, వారి సతీయు, దేశాయిగారును విశేషావసరాధికార శాసనము (స్పెషల్ య మ్మెన్స్ పవర్సుఆక్టు) యొక్క ౩ వ సెక్షను ననుసరించి ఆరెస్టు చేయబడిరి.

ఆశ్రమముపై కడపటిస్పెక్టి

మహాత్ముని కిక్కినవారితో బాలు సబరత్తి జైలుకు గొనబోవుచుండ మహాత్ముడు ఆశ్రమమువద్ద కారును ఆపుమని జైలరునుకోరెను. కారు అట్లే ఆపబడెను. మహాత్ముడు కడపటి సారి ఆశ్రమముపై దృష్టిని ప్రసరింపజేసి కలయాజుచెను. ఆశ్రమమువద్ద యంతలో గుంపుచేరెను. అణగదొక్కబడిన జాతుల నాయకులగు కికాభాయిగారును రాజ భోజరాజుగారును మహాత్ముని ఆశీర్వాచనములకై ప్రార్థించి. తాను జైలులోనున్నను పరిజయ: ప్రభుమునుమనవజాలననిమహాత్ముడు పారికి జెప్పెను.

కడపటి ప్రార్థనలు

గాంధీగారును వారి సహచరులును ఆరెస్టు చేయబడి సబరత్తి జైలుకు గొనిపోబడినపిమ్మట దేవిదాసు గాంధీగారును ఆశ్రమమునకువచ్చిన యితరులును కడపటిసారి ప్రార్థనలనుజేసి వారి వారి స్థానములకుఁబరి.

ఏ.కె.ఆర్.గారి ఖాతెలు

మహాత్మునికిని, దేశాయిగారికిని సబరత్తి జైలులో ఏ. తిరిగతి (ఉత్తమమైనది) ఈ ముద్రును. కస్తూరీబాయిమృగానికి స్త్రీలభాగములో ఏ. తిరిగతి ఈ ముద్రును. తక్కినమహాత్ములసహచరులు ప్రత్యేకముగ నొక గదిలోనుంచబడియున్నారు

గు రు వా ర ము

(మాజి మాజి కల్యాణం నరేంద్రులకు నర్తకిరే తన),
ది వాయిదా మాజి కల్యాణం నరేంద్రులకు
గా, రెండవది, హైదరాబాద్.

పురపాలకశుద్ధ్య సంఘము (మొట్టమొదట బిల్లు)

పురపాలకశుద్ధ్య సంఘము యొక్క మహాజనసభ ౨౭ వసూలేవరకు గతిశిల్ప భావనా రేఖలు జరిగినది. తీర్మానములను క్రింద పొందుపరచుచున్నాము: పురపాలకశుద్ధ్య సంఘము యొక్క చిట్ట నిబంధనల పట్టికను (ఖానా నె సఫాయీ యొక్క మహాదాను) ముద్రింపించు వ్యయములను ప్రభుత్వము మంజూరు చేసినది. దీపముల పరీక్షకులయొక్క ఉద్యోగ పరిమితియందు చారు నెలలు ప్రస్తుతము పొందు చేయబడినది.

కాక పంబంధములగు ద్రవ్యములచే నొనర్చబడు కృత్రిమమైన నెయ్యి విషయమున, పురపాలకశుద్ధ్య సంఘమువారివచ్చు తైలమును, వ్యాపారమునకు భంగకారము పరిశ్రమ కాఖ్యాధికారిగారు (వాజముసాహేబు సన్నద్ వ పోర్ ఫో) నిర్ణయించిరి. ఈ విషయమున, వ్యాపారమునకు భంగము కలిగించుట తమ యుద్దేశ్యముగాదనియు ప్రజాశాంతియునకు భంగము కలిగించు ఇతర ద్రవ్యముల నెయ్యియందు కలియబడి పురపాలకశుద్ధ్య సంఘము తనదృష్టిని యుంచుట అత్యవసరమనియు పురపాలకశుద్ధ్య సంఘ మహాజనసభ వారు తీర్మానించిరి.

పురపాలకశుద్ధ్య గ్రామములయందలి సరిహద్దు గ్రామములయందలి పరిశుభ్రతయొక్క ఏర్పాటులకు పురపాలకశుద్ధ్య సంఘము నియోగించిన సిబ్బంది (అమ్మ)ని, ఆ యేర్పాటులకు ప్రభుత్వము ప్రేరేపించునట్టి నరాళమును, ద్రవ్య కాఖ్యాయ తీసికొనకారగా, యావత్తు మామూలతోడ సిబ్బందిని, విరాళమును యిచ్చివేయుటకు పురపాలకశుద్ధ్య సంఘ మహాజనసభ వారు రంగీకరించిరి.

సిటీ కాఫీ మొహతమీయగారు హాల్ లోయందలి కాఫీ యాలన (నల్లాలకు) మోటరు తగిలించునట్లెననియు ప్రతి నెయ్యి గాలిలో సిటీకిని అయిదణానొప్పన వస్తు వసూలు చేయు వలయుననియు సలహాయిచ్చగా, సిటీని అంగురాలిచేయువిషయమున నిబంధనల పట్టిక ఖానా నె ఆదేశసా) యొక్క తీర్మానమును ముందుగా మున్దీ కావన ఈ విషయ మంతటా కాపుటకు మహాజనసభ వారు తీర్మానించిరి.

ముల్కీలకే ఉద్యోగములు

విదేశీయుల నెక్కడిని ఏకాగ్రమును నియమించు దనియు, బానిసములగున జేతములను నియమించు నెయ్యి ప్రభుత్వం కి భంగము కలుగుననియు ఉన్నానియవికల్ప విధ్యలయందు సంగతుల ఇతర వికల్ప విధ్యలయందును విశిష్టతైన ఆ సేకమంది జేతము బుద్ధిగారులై ముందే విదేశీయుల నుద్యోగములపై నియమించుట అవసరమనియు, ప్రభుత్వకాఖ్యలను పొందుచుండు ప్రభుత్వగారికా ఫర్మాను దయచిరి.

లక్ష్మీపురి పట్టణములలో అతివృష్టి మోరఫలితములు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఈ నగరములో గత సోమ బుధవారములు వివేకగర్భము కలిగినది. ఆదావలన చిల్లలగూడలో ఒక చీదవాని యొక్క మట్టిగోడలది కూలెను. లోపలనున్న గర్భిణీ స్త్రీయు యిద్దరు శిశువులను ఒక మేకయు మరణించినట్లు, మంగళ

వారము సాయంకాలము పోలీసువారువచ్చి కూలినకుప్పను త్రవ్వించి కనబడుటను దైత్యి తీసినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంటియజమానుడు రాత్రి చుప్పాసీపనికి పోయియుండిగా దైత్యుని ఉపద్రవము జరిగినట్లు

చంచలగూడలో ఒక పెంకుటిలు యొక్క పెంకులును వాసాలు మొదలగు సామానులను గోతు కరుగుటచే కూలుచున్నప్పుడు ఆయింటి యొక్క బిడ్డలందరితో బైటపడి ప్రాణములను దక్కించుకొనెను. ఆయింటిలోని మంజులు మొదలగు వస్తువులు క్షయమైనవి. దరిమలగలి యిట్లెనది.

మాన యు మానెన్ సాగర్ చెబుతున్న పూర్తిగా నిండి పొరుచున్నది.

గాకపోకలు

మొత్తంజా రామమారుడు ౨౨ వసూలేవరకు రాత్రి ౧౧ గంటలకు, యూరపు యాత్రారము బొంబాయి వెళ్తున్న నాంపల్లి నేషను వీడిరి. వీరి వీడ్కోలు నిమిత్తము ప్రభుత్వ గారుగూడ నేషనును విన్నవించిరి.

రాజ ప్రతినిధిగారి ఆగమనము

ప్రతి రాజ ప్రతినిధియు తన నియమితకాలము నందొక పర్యాయము హైదరాబాదు విచ్చేయు ఆచారప్రకారము, విల్లింగ్తు ప్రభుత్వ గారుగూడ సంతానముల హారా సందర్భమున డిసెంబరు నెలలో హైదరాబాదు విచ్చేయువారిని ఉపసంపదించుచున్నది.

రెసిడెన్సీ లోకల్ టూడు ఉద్యోగియులు తమ ఆదాయ పుష్కము తొలగించుటకు శ్రీ నైజాము ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకొనని తెలియుచున్నది.

మోసపు వ్యాపారము

..న్యూ ఇంపీయల్ గుడ్సుస్టోరు" అనునొక కలకత్తా కంపెనీ, రెండురూపాయలలో నాలుగ్యారంటీగల ఆలారం టైంసిని గడియారములు, ఒక ఫౌంటేన్ కలము, వుంగరము దొరకగలవు" అని ప్రకటనలో గావించిన ప్రకటనను గాంచి ఒక ప్రాధాన యువకుడు అవస్తువుల తెచ్చించెను. ఆ వి. పి. ని సుంకపుకాఖ్యా కార్యాలయమున విప్పిచూచున అను పిల్లలు ఆకుకొను నాలు గడియారములు సుమారు రెండణాల విలువగలవియు, ఒక బ్యాటరీ నాలుకాల విలువగలవియు, ఒక జా విలువగల రెండుంగరములును, రెండణాల విలువగల ఫౌంటేన్ కలమును గావించెను. ఇదిమాచి ఈమోసము నాయువకుడు కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు జనరల్ గారికి తెలిప వారు కంపెనీకి సంపదలిన కల్పాన 3 రూపాయల రెండణాలను కంపెనీకి చె దుయక తమ కార్యాలయముననే ఆపిరి.

సజ్జరలాల్ హత్యానేరము తీర్పు

సజ్జరలాల్ హత్యానేరపు సందర్భమున అతీతును నొక మోసో మహమ్మదీయునిపైనను అంజద్ఖానను నొక ఉత్తర హిందూజేతీయునిపైనను నేరమాలోపించబడెను. రావు జవాదరు కె. ఎ. వెరెన్, డిస్ట్రిక్టు ఆడిషనల్ మజిస్ట్రేటు నెవ్వు జడ్జిగారు జులై 30 నాడు తీర్పుచెప్పిరి. అతని నేరమునిగా నిర్ణయించుచు, ఆతడుకేసినవని పూర్వముగా హత్యగాదని నిర్ణయించి ఏ ఏడేళ్ల కఠిన శిక్ష విధించిరి.

బాజీ కృష్ణారావుగారి మానవత్వపు దావా

బాజీ కృష్ణారావుగారు సికింద్రాబాదు పంచాయితీ హాజరు చేయబడుచున్నప్పుడు ప్రాప్తిబలమును మహిమము అగు బాలదేవదాసుగారిపైనను మరి ముగ్ధుడైనను చెచ్చిన మానవత్వపు దావానుగూర్చి ప్రజలను తెలియుటకు ప్రకటనలు క్రింది వాక్యాలమును ప్రకటించుట కనుమరీ కొరనాను.

..కోర్టులో చర్యకొనుటలో నాయుద్దేశ్య మేమనగా, పోయిననెల ౪ మరియు ౫ తేదీలనాటి హైదరాబాదు బులెటిను ప్రకటన నేను ప్రకటించిన వార్తాంశములను గూర్చిన నావాదమును సమర్థించుట. ముఖ్య నేరమును బాలదేవదాసు నాపె నిందితులు ప్రాతములకముగా ఉపసంహరించుకొనుటయేగాక అ నిందితుల ప్రకటించినవారు ప్రాతములకముగా నాను క్షమాపనగూడ చెప్పటమే ఉద్దేశ్యము నేర నేరినది. ఈ పరిస్థితులలో నేను మతీయే చర్యయు తీసికొనదలవలెను కాబట్టి ప్రకారము జరిగిన విషయమును నేను కోర్టువారికి చెప్పిచాను. కోర్టువారు కేసును కొట్టివేయుదురింక ౧౨-౧౨-౩౩ నాడు గావించిన ఆర్డరుకు ప్రయోగింపి క్రింద వ్రాయబడుచున్నది

బాజీ కృష్ణారావు, ఫర్ఖాది, హాజరయ్యెను. ముఖ్య నేరమునైనను క్షమాపనగూర్చించి తృప్తి పొందినందువలన వ్యవహారము జరుపుటకు ఇష్టములేదని అయిన తెల్పిచున్నాడు. కాబట్టి ఫర్ఖాదు తీర్మానియొక్క అంకితమున ననుసరించి ప్రోసీట్యుట్ చేసినది. క్షమాపన నకలు కోర్టులో దాఖలు చేయబడెను.

బాజీ కిషోరావుగారికి బహిరంగలేఖ

తామెందుకు పంతుళ్లలో తగవులాడినాను? చెప్పండి!

అయ్యో, రావుగారు! తాము చాల సాత్విక స్వభావులని నాకు బాగుగా తెలియును. అయినను తమ ప్రతిష్టాభంగము కలుగుచున్నందులకు చింతించువాడెలా? నేనొకటి వనరులేదను యింతవరకు తమతరపున ౫ వ వసూలేవరకునాటి రహితచర్యనులో దక్కనున్నానువారూ తాము అబద్ధమని చెప్పినందువలననతరువాత బహిరంగ లేఖనాని బహిరంగముగా జవాబుపొంది యథార్థమెంతవరకే ఆవార నిజమో అబద్ధమో నిజమయిన తాము పశ్చాత్తాప పడినారో లేదో అబద్ధమయిన తామెమో న తమ ప్రతిష్టాభంగమునకు తగినచర్య పుచ్చుకొనినారో లేదో మరియు పోలీసువారేమైన చర్య పుచ్చుకున్నారో లేదో యివన్నియు తెలుపగోరుచున్నాను. ౫ వ వసూలేవరకునాటి వార్త యిట్లున్నది.

..సికింద్రాబాదులో తుంగలపల్లెను మాంకొళ్లవల్ల పూజ జరుగునప్పుడు అప్పుశ్రేణులకు ఆర్థసహజమువారికి తగవు ధ్రువం అని ఉర్దూ ప్రయోగము) అయినది. దేవతయొదుట పశువులు బలియియ్యబడుచుండెను. దానిని ఆర్థసహజములు ఆటంకపరచిరినియు, అందుపై ప్రమాదా పీడన పీడన పంతులుగారు బి. వీ. పీరయ్యగారు, యల్. ఆర్. బాలయ్యగారు, అను ..ఖదీం అఖ్వాం లీడరు" తగవు సెట్టుకొనివారనియు (మహాహమత్ అని ఉర్దూ ప్రయోగము) మరియు ఆర్థసహజమువారి యువన్యాసముల ఖండించుచు సుపన్యాసమును చేయగోరనియు వినుచున్నాము. అందుపై బాజీ కిషోరావుగారు బి. పి. బి. ఎల్. మరియు యితని యువచరులును వారిని సుపన్యాసముల నియంపించగ జేసిరి. తురకు వాదము ముగిసెను. దేవతయే ..ఖదీం అఖ్వాము" అని వాదించిరి. తురకు ఆర్థశ్రేణులలోను, ఉత్తరు జాతులలోను విమత్యము ఆగంధము అని ధ్వనులు మిమ్ము మ్రోసెను.

ఇది రహస్యములోని దక్కనున్నానువారూ, ఇది వాగ్వాదముగానే యుండెనా? లేక వాదమందు కాబోసేతులకేమైన పనికలిగెనా? రెండవతరువాత చెబులేమైన యెవరికైనా తగిలెనా? ఎందరజరులు ఈ యథాస్వభావ పార్లామెంట్, మిమ్ము ముట్టినప్పటి యెంతపాటిది? మీవెంబడియుండిన ఆర్థ సహజమువారి కంకర్లరెవ్వరు? పోలీసువారెవరె నా మీ వాదమును మీ ..యువెమ? వినిరా లేదా? సికింద్రాబాదు పోలీసువారింట్లో కేటించెను? వారి యింతెలాం చాల శ్రేణులుగా నుండెడిది. ఆట్టివో వారి యువత్వము నెమ్మదిగా పోగొందుటలో తోడ్పడి యుండువారా? అది అనంధనమే! ఈ కథయంతయు నాబోటివారికి తూర్పు పదిమర తోచకయున్నది. దయచేసి నిర్దయగా ప్రతికూ ముఖమున యీ గందరగోళమున కంతయు మూలమేయో తెలిప ప్రార్థితులు.

ఇట్లు విశ్వయుధు సత్యాగ్రహిణి

నేనీవిధముగా తలచుచుండును పోగొట్టుకొంటిని

నేను నావె ట్రుకలను ఎంతగా మన్నిసన నాపుట్టెన్నిడు ఎంతిపోయి నావె ట్రుకలన్నియు చుండుపట్టి యుండెను అప్పుడు నేను ఆఫ్ఘన్ లెలనూనెను గూర్చి విని చానిస్ట్రేటుగా వా. తి. మరియుపూడుమాడు' నావె ట్రుకలు యిప్పుడు మరల పట్టువలె నిగనిగలాడుచు వ్యూహము నున్నది చుండు కొంచెమైనను కేషములేక నశించినది

చాలా నాజూకైన వాసన జంతుసంబంధమును మానెగాని క్రొవ్వగానియీ తలనూనెలో లేదని గ్యారంటీ యియగలము ఆఫ్ఘన్ లెలనూనె చుండును తీసి క్షయుటయేగాక వెంట్రుకలు ఆరోగ్యముగా వృద్ధిపొందుటకు తోడ్పడును ప్ర. లో జులు కొద్దిగా ఉపయోగింపుడు ఆఫ్ఘన్ లెలనూనె అన్నిచోట్లను దొరకున

తయారు చేయవారు:—

జి. యస్. పటన్యాల

182/84 బహ్మత్ వీధి, బొంబాయి ౪
పాన్ ట్రాన్స్ పోర్టు, బొంబాయి

౧ మహమ్మద్ యన్నాన్ అండ్ సన్స్
ఇంజీరియర్ పోస్టు అఫీసును ఎదురుగా, హైదరాబాదు.
౨ యఫ్. డి. ఖాన్. అండ్ కో,
ఇంజీరియర్ పోస్టు అఫీసును ఎదురుగా, హైదరాబాదు.
౩ జే. యే. కల్ అండ్ కో,
జేమ్స్ స్ట్రీట్, పీజీఆర్ ఛాంబర్స్.

మహాత్ముని ఆరెస్టు చేసిన దెందుకు?

బొంబాయి ప్రభుత్వముయొక్క సమాధానము

గొల్కొండ మహాత్ముని ఆరెస్టు కారణములను వివరించుచు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు దీని పైన నొక ప్రకటనను ఆ గొల్కొండ పత్రికకు పంపియున్నది.

మే ౧ వ తేదీ గొల్కొండలోని వదలిపెట్టినవిద్యుట్ల జరిగిన కథనంతయు చెప్పి జూలై ౨౬ వ తేదీనాటి మహాత్ముని ప్రకటననుండి కొన్ని భాగాలను ప్రభుత్వము వారు తమ ప్రకటనలో చేర్చుచున్నారు. అంతట, సాధారణ శాసనముల ప్రతికూలమందులను నర్తములో గొల్కొండకు వెంటనే ఏ గమ్యము బహిరంగ శాసనోల్లంఘన కార్యమును చేయదలచి ఘటన పోయినను, తప్పక ఏవోకొన్ని మరదప్ప వ్యతిరేక ప్రకటనలు ప్రచురించును, సహజమున వారు మొదట పెట్టి బోత్తుచున్నట్లు పై చేర్చుచు విషయాలనులను వచ్చుచున్నందున ప్రకటనలో చేర్చబడినది. ౧౯౨౧ లోను ౧౯౩౦-౩౧ లోను వారిపక్షము, ౧౯౩౨ జనవరి లో శ్రాంతి శాసనోల్లంఘన ప్రకటనయు ఆర్జీ చేసినది.

ఈసారి శ్రాంతి పక్షాని తన ప్రాతినిధ్యములను సహజమున ప్రకటనలు అందరికి తెలియునట్లు వదలిపెట్టుటతో ప్రారంభింపదలచబడి యుండెను. అంతట సానిటల్ సాను

భూరియు, వారి వాదమును కొరవడవలెను. సహచరులను యిటువంటి కేసులందు జూచి సానిటల్ ఆర్జీ చేకము పొందవచ్చును. ౧౯౩౦-౩౧ లో వచ్చులను చేర్చింపవలెను గుజరాతులో ప్రభుత్వమువారిచే వశముచేసికొనబడిన ఘాతాల ప్రార్థన యజమానులను మిత్ర మిత్రములు, మరల ఈయబడునది పోరాటమునకే పురిగొల్పవచ్చును. ఇకంతయు జరుగునని ప్రభుత్వమువారు మొదట ఊహించి భయపడుదునే యుండిరి. అట్లుగను గొల్కొండకు ౩౦ వ తేదీనాడు ప్రభుత్వము వారికి పంపిన తంతివలన ఆమెలొనినట్లే జరిగినది. స్పష్టమైనది.

ప్రభుత్వ శాసనోల్లంఘనమునకును సమిష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు భేదములేదు. వ్యక్తులను జూచి సమిష్టిగా భేదములను ఆటే ఆచరింపవలెననియు, ఆ విధముగ ప్రజలందరిలో ప్రబోధము గలుగవలెననియు గొల్కొండకు తలచియున్నారు. కాబట్టి వారి ప్రకటనను ఉద్యమమునకును, ౧౯౩౦ లో మారత జిల్లాలోని దండెకి ఉప్పు చట్టములను ఉల్లంఘించుటకని (ప్రమాటగా) యాత్ర వెళ్లుటతో ప్రారంభింపబడిన ఉద్యమమునకును ఎంచదగిన భేద మేదియులేదు. ౧౯౩౦-౩౧ నాటి ఆనభవమునుబట్టియు, పోయిన ౧౨ నెలలలో శాంతిని కాపాడుటకు ప్రభుత్వమువారుచేసిన పథక ప్రయత్నములను దలచియుచుండగా, మే నెలలో ఉపవాసము జరుపుటకే గొల్కొండలోకి ఈయబడిన స్వాతంత్ర్యము యింకను ఉంచబడుటకు సాధ్యముకాదని గోచరింపగలదు. మే నెలలో చట్టమునకును గృహ రాజ్యమునకును పరివర్తనముచెచ్చి పట్టుపచారము చేయుటకే స్వాతంత్ర్యము కోరబడినది.

ఈ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు తామవలంబించిన చర్యలను ప్రజలందరు తోడ్పడిగలరని నమ్ముచున్నాము. మహాత్ముని ప్రకటన మిగియుచున్నది.

హారతాళము

మహాత్ముని ఆరెస్టు తెలిపినందునల ౧ వ తేదీనాడు అహమదాబాదులోను, బాన్సాయిలోను, హారతాళము జరిగినది. అంల్లగన్నిద మూయడం జేను.

తర్వాత ఏమి?

మహాత్ముని త్వరలో పూనాకు తీసికవచ్చెదరనియు, అక్కడ ఎట్టవాడ చేబసాలనుంచెదరనియు, రెండుమూడు రోజులలో వ ఏదో నిర్బంధమును మరతుగాజేసి వారిని వదలేసెదరనియు, జూలై ౧ వ తేదీ రాత్రికే గొల్కొండలోని పూనాకు తీసికొనిపోవచ్చుననియు అసోయేటకు పెళ్ళిస్తు తనకు తెలిసినట్లు ఆగస్టు మొదటి తేదీనాడు తెలుపుచున్నది.

కాంగ్రెసువారెమురు తిరుగుట

అసిగారి అభిప్రాయము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలో బాబు కాంగ్రెసు సభ్యులనుండింటింటిగారురుచేసినందువలన కాంగ్రెసువారు ఎవరు ఆరుగురున్నారని ఒకవార్త వ్యాపించినది. అవిషయమునుగూర్చి ఆసోసేయేటకు ప్రెస్సు ప్రతినిధి అగారినిడి. రి తాను అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీని రుచిసేసినను కరణముచే ఎవరుగాని ఎవరుకరుగవలసిన పనిలేదనియు, తాను గూర్చుముగా పనిచేయుచుండిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీయొక్క అభిప్రాయము చూడమే రుచి సేసినది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీని రుచి చేయుట తన కధికారకేలేదనియు అంగారు శెల్చిరి

భారత విప్లవకారులకు చీనావా రహస్య సాహాయ్యము?

ముగ్గురి చీనావారి ఆరెస్టు జూలై ౨౨నాడు కలకత్తా పోస్టు పత్రముగా, డి. జి. ఛేంబర్స్ లో ముగ్గురు చీనావారియొక్క ఫోటోలు, డి. రివాల్వరు, ౫౦౦ గుండు దొరకను. ఆరుగురును ఒక ఆమె కా వాకలోకాములు. ఆనాక యిప్పుడు కలకత్తా కేపులా నున్నది. ఆయుధములను విస్తకాకులకిచ్చుటకు వారానంకే సానునకు వచ్చిరి. ఆయుధములన్నియు ఇటలీలో తయారైనవి. ౧౯౩౧లో ఆరిఫ్రాను కోపునందు ఆర్. ఆర్. గార్గి గారిపై కాల్చిన రివాల్వరువంటిదే యిప్పుడు దొరకనెరివాల్వరు ముగ్గురు చీనావాని ఆరెస్టు ఫలముబడిరి.

స్వదేశి స్వచ్ఛమైనఖాదిగుడ్డల కుతూహలులకు

మిగుల మంచి తరుణము, చూడవలయుము

గత సంవత్సరముకంటె ఈ సంవత్సరమునాటి రు ౩౦౦ నుంచి ౩౫౦౦ తచ్చు వెలగల ఈ ఖాదిగుడ్డల ముయొక్క దేహాతి పనిసాంక్రడు సిద్ధగలసిన అన్ని విధముల ఖాదిబట్టలు ఈ దిగువ విలాసమున దొరకగలవు.

ఇ. యస్. ఏ.

ఖాదీ వస్త్రాలయము

రెసిడెన్సీ గడియారం చౌరస్తా, హైద్రాబాదు (దక్కన్).

ప్రసిద్ధిజెందిన డాక్టర్ వామన్ గోపాల్ వారివలన తయారుచేయబడిన

సరసవరిలా

మంచి నీత్తురే దేహసాఖ్యము. నీయొక్క నెత్తురు చేడిన నెత్తురైతే ప్రసిద్ధిజెందిన డాక్టర్ వామన్ గోపాల్ వారి సరసవరిలా వాడినచో చేడ్డనెత్తురును శుద్ధపరచుటయే కాక నెత్తురు పుష్టినికలుగజేయును విస్కీ అనువ్యాధినివల్లవచ్చు కీళ్లవాయువుకీళ్లవాపు చర్మసంబంధము లేకపోవుట మొదలగునవివాటికన్నిటికిని మంత్రముపనిజేయును. మురియు చేడ్డనెత్తురువల్ల కలుగు బలహీనము మయికము ఎప్పుడను నిద్రగాయుండుట కన్ను చెయి కాలుమంట, చేతులు కాళ్లు వాపు మొదలగునవియును గుణము జేయుచున్నది. మరియు ఊష్ణభూమిలో కలుగు కీళ్లపట్టు ఊష్ణశ్వాసకోసము మొదలగునదియు స్వస్థము జేయును. తపాలచార్జి ప్రత్యేకము. వెల సీసా ౧ కి ౧-౪-౦ బలహీనత మరియు ఊయరోగముకొరకు డాక్టర్ గొతంరావు కేశవరావుగారియొక్క బలమును వృద్ధిచేయుటకు ఇంద్రియము గట్టిపరచుటకును

ఫాస్ఫర్స్ పిల్లు

మువయోగించుచు. దీనివల్ల అన్నివిధముల దీర్ఘజ్వరములు భాతునప్తము పాండరోగము తలస్వప్నములోనగు భాతునప్తము సంబంధమగు వివిధరోగములు నివారణ యగును. దీనియోగించ మొదడునకు బలము తెలివి మరియు జావకశక్తిని వృద్ధిజేయును.

వెల 24 గోలిలుగల సీసా ౧ కి రు 1-0-0

సోర్ యేజెంటు:- ఎం. ఎ. దత్తాత్రేయకంపెని, రెసిడెన్సీరోడ్డు, హైద్రాబాదు (దక్కన్)

దివిన్ గెన్ ఆస్యోరెను కంపెనీ లిమిటెడ్ ఢిల్లీ

అపూర్వసమయము! బీదలకు ఒక గొప్పవరప్రసాదము!! దివ్యమైనతరుణము!!

ఈ ఊణములే మా "క్రో ఆపరేటివ్ బెనిఫిట్ స్క్రీమ్" నందు చేరుచు

తేలవర్యంతము మెంబరులు చేరియున్నారు
కొత్తవారికైదు కరిననిర్బంధములు లేవు స్త్రీపురుషులను వ్యత్యాసములేదు
ప్రవేశదనుము రు. 5/8/- సులభమైన నెలవాయిదాలను చెల్లించవలెను
కంపెనీవారిచే చెల్లించబడిన క్లెయిమ్ముల సుమారు రు. 8,00,000
గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారివల్ల చెల్లించిన ధరావత్తుల సుమారు రు. 2,00,000
పూర్తి వివరములకు, ఏదెన్నీ పరతులకు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారికి వ్రాయవచ్చును.

Arday Ramaswamy
Sub-Agent
Hyderabad, Deccan
G. Satyanarayan
Secretary
Branch: Market Street
Secunderabad

జపాను ఇండియా లాంక్ మెరులు

హైదరాబాద్ లో నూతన గౌరవ ప్రభుత్వములు

భారతదేశములో జపానువారి పోటీ విషయము ఇండి ప్రభుత్వమువారికిని జపాను ప్రభుత్వమువారికిని ఈ సంవత్సరము జూలై ౧౫ నుండి ప్రారంభమైనది.

ఈచర్యలలో బ్రిటిషు వాణిజ్య శ్రేణులును కనిపెట్టియున్నట్లు బ్రిటిషు ప్రతినిధి యొకడుండవలెనని చెప్పబడినది.

ఇండియా ప్రతి నిచారణ సంఘమువారి పని ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధగా గమనించుచున్నారని కామయ్యగారి వ్యాఖ్య.

కాని ప్రభుత్వము ఉపయోగకరమును చచ్చి గౌరవ నిలగనని తాను తలపెట్టినది.

ఉత్తమమైన బ్రిటిషు వస్తువులను భారతదేశమువారు ఆభిమానము చూపుటకు యోచనలు చేయవలసినది.

ఇండియాన్ మెడికల్ కన్గ్రెసు ఉద్యోగియులు ఫింఛను ల విషయమై పోటీ విచారింపవలసినదని కర్ (గవర్నర్) గారు కోరగా పిలువబడిన హామీగాను చెప్పిరి.

చైనా టర్కిస్థానములో హిందువుల బాధలు

ముసల్మానుల దుండగములు

ఇటీవల చైనా టర్కిస్థానములో మహమ్మదీయులు తిరుగుబాటు గావించియుండిరి. అప్పుడు భారతీయులును ముఖ్యముగా హిందూ ప్రజలును పడిన బాధలు అక్కడినుండి వచ్చిన ఒక హిందూవర్తకుని ద్వారా తెలియవచ్చుచున్నది.

యవకాశ ఎక్కువంది హిందూవర్తకులు ఆదేశమునందే పోవచ్చిరి. దారిలో వారు పడిరాని యిబ్బందులు వచ్చిరి.

కొటాన్, సాఫ్ట్ వూల్, కుర్తీలు, యార్డులు, కేప్ షర్టులు మున్నగు వస్తువులయందలి హిందువులు చాలా ఇబ్బందులు పడిరి. కుర్తీలలో హిందువులందఱును ఒక్కొక్కతెనులో నుండవలసినవారయిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల అవస్థ

దక్షిణాఫ్రికాలో ఇండియా ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతినిధి వ్రాసి తెలియజేసిన ౧౯౩౭ వ సంవత్సరపు నివేదిక జూలై ౨౭ వ తేదీనాడు సిమ్లాలో ప్రచురితమైనది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు పని చిక్కటలే. వాణిజ్యలోపమునకు తోడుగా తెల్లవారినే కూలీలుగ నియమించబడిరి.

జూలై ౨౭ వ తేదీనాడు లండన్ కామయ్యగారి వద్ద దక్షిణాఫ్రికానుండి ఇండియాకు మరలివచ్చిన భారతీయుల స్థితిగురించి సభ్యులు ప్రభుత్వమునకు కొన్ని ప్రశ్నలు పేసిరి.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడు

సం॥ ౧౯౩౭ లో స్థాపితము ౧౯౩౪, మార్చి, తే ౧ దీక్షి ముందు కైములగు పాలసీలపైన ఏర్పడు ఇంటర్వీ బోనసులు ఈ క్రిందివిధమున వృద్ధిచేయబడినవి.

Table with 2 columns: Policy details and Bonus amounts. Includes terms like 'యావజ్జీవితపు భీమామైనచో', 'సంవత్సరమునకు', 'రూ ౧౦౦౦ లకు రూ ౧౬', 'హెడ్డాఫీసు', 'యంపై రాఫ్ యిండియా లైఫ్', 'బిలింగు బాంబాయి'.

Head Office: EMPIRE OF INDIA LIFE Building Bombay. ALLUM BHARUCHA & Co Managers. Apply for prospectus to: వీ. యన్. పురోహిత్ (బాంచి సెక్రటరీ) V. N. PUROHIT Branch Secretary Residency, Hyderabad-Deccan.

హైదరాబాదులో ప్రసిద్ధి జెందినట్టి ఆర్. ఆర్. గోపాల్ వారి బట్టలదుకాణము మీరు చూచియున్నారా? వివాహములకు తగినట్టి, పలువిధములైన వస్త్రములు అచ్చట దొరుకును. సగరములో ఏడుకాణములలో లేనట్టి చౌకవెలులు వీటికి గలవు. అంతేకాదు—సరకు మీకు సచ్చనియెడలను, వెలలో ఏమాత్రమువ్యతిరేకము తెలిసినను కొనిపోయిన సరకు తిరిగి తీసుకొనబడును. రాష్ట్రమంతటలో ఈలాటి సంతోషకరమైన వర్తకము అశ్చర్యమును ప్రకటించుచున్నది. తెలిఫోన్ 576. టెలిగ్రాం, క్లాక్.

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్

మూలధనము
వసూలయిన
రిజర్వు,

రూ 3,52,00,000
1,65,00,000
20,00,000

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్స్ బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టుకొనువారి ఉపయోగార్థమై మేము నిలకు రూ 1-0-0 రూ 2-0-0 అంతతగ్గు మొత్తపుప్రీమియములతో రూ 1000లు, రూ 10000లు వంటివి పాలసీలను క్రమముగా డివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్స్ బ్యాంకులెక్కులనుండి
తీసికొనబడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్స్ బ్యాంకును ప్రోత్సహింపజేయునాము అందు
కి డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

వివరములకు ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా కు వ్రాయును.

రెసిడెన్సీరోడ్డు, హైదరాబాదు (దక్కన్) జేముస్సీట్టు, సికింద్రాబాదు (దక్కన్)

INDEPENDENCE

స్వంత్రము పొందుటకు

ఉద్యోగపు దాస్యమునుండియు, నిరుద్యోగపు విచారమునుండియు
స్వతంత్ర పొందుటకు

సార్వజన్య తీసికొనుడు

జీవితము లేక మంచితమీదను
పొరుగువారి కేటకమునను
ప్రావిడెంటు ఫండు లాభములు

4 శాశ్వతోద్యోగము
5. అందరికి ఉపయోగపడు పద్ధతులు
6. మీ జనుమునకు కావలసిన వసతులు

మీ విజయము స్థిరము

వలసనగా:— మా పట్టాలు రద్దుకానెరవు.
అశక్తత లాభములు ప్రతి పట్టాకును గలవు.
స్వల్పసాము హెచ్చుగ కల్పించిన, ఆకస్మిక ప్రమాదములవలన లాభములుగలవు
మా నిశ్చలత్వము నిస్సందేహము.
పాలసీలు హాల్ నాణెములలో నివ్వబడును.

వివరములకు

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఐ. ఓ. జి. అమూరెన్సు కంపనీ లిమిటెడ్
(మదరాసు)

బ్యాంకింగ్ హనుమకొండ.

తెలిగూములు:— (Singhvee)

G. Raghunathmull Banker

జి. రఘునాథ్ మల్, బ్యాంకర్

హైదరాబాదు— దక్కన్

తెలిఫోను
నెం. 28

విసర్న్ థామస్ కుక్ అండ్ సన్ బ్యాంకర్స్, లిమిటెడ్,

వారికి

హైదరాబాదులో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపును.

అన్నియులైన వడ్డీవ్యాపారమునకపు మా వ్యాపారమును చేయును.

ఆతంక నిగహ
మాత్రము

ఇప్పటి బలవద్దకావధములలో కల్ల శ్రేష్టము
ఈమాత్రము

ఆతంక నిగహములను పోగొట్టును.

నరములకు శక్తి నిచ్చును.

కాపకశక్తికి చురుకుదనము నిచ్చును.

రక్తమును శుద్ధిజేసి వృద్ధిజేయును.

బలమును వృద్ధిజేయును.

(పాణమునకు నూతనోత్తేజము నిచ్చును.

ఇంకను అనేక లాభములు గలవి.

3-2 మాత్రముగల డబ్బు 10కి వెల 1-0-0

ఇతర వివరములను మేము ఉచితముగా తపా

లా ఖర్చులు మీకు తగులకుండా పంపగలచిన్న పుస్త

కమును

కామశాస్త్రము

చదువుడు

ఆతంక నిగహ ఫార్మసి,

26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ సోపు ప్యాకెట్

నిజాం సబ్బు

నైజాం సబ్బు పైనవ్రాసిన ప్యాకెట్ లో స్వదేశీయులకే
తయారగుచున్నది. ఈ సబ్బు వస్త్రములు, పట్టు వస్త్రములు
ఒకటి మొదలగువాటికి వాడైన మురికిని శుభ్రపరచి మంచి సువాసన
నిచ్చును. శరీరమునకు రాచినయెడల రోమకూపములలోనుం
డు మురికిని తీసి శరీరమునకు కాంతినిచ్చి సౌందర్యము నిచ్చు
ను. ఈ సబ్బు ప్రత్యేకముగా మంచి నుండగినది. సుప్రసిద్ధమైన
మా నైజాం సబ్బు నైజాం రాష్ట్రమునను, బరారు దేశమునను
చాలా వాడబడుచున్నది. మా ప్యాకెట్ లో తయారగు సబ్బు
బీద సాదల సౌకర్యముకొరకై ధులకు అమ్మబడు
చున్నది. నైజాం సబ్బులో ఎన్నిదమైన కొవ్వును చేరలేదు.
మతవిరుద్ధమైన కొవ్వుగాని మరే యే యితర పదార్థముగాని
యిందులో చేరయున్నదని యుజువు చేసినవాటికి రూ. 1000
బహుమాన మివ్వబడును దీనివెల డబ్బు 10 కి 1-0 అణాలు

మేనేజింగ్, ఏజెంట్ : మేక్ చాంద్
ప్రాప్తై యిటర్స్.

కాలేరు క్రిషయ్య అండ్ బ్రదర్స్
మహాకాళి గుడిపేటి, శికింద్రాబాదు దక్కన్

స్వదేశీ స్టేషనరీ కావలయునా?

ఆవిరకముల స్వదేశీ కాగితములను స్టార్ ఆఫ్ ఇం
డియా పెన్సిల్లను, ప్రింటింగు ఇంకులు మా వద్దయెలప్పుడు స్టా
కులో నుండును. వ్యాపారస్తులకు మా పుస్తకములపై వారికి
రాయొత్తించి యిచ్చెదము. సాకశాలలనుండి జలాలునుండి
వచ్చు ఆర్ద్రతను బాగ్రత్తగా విచారించెదము. ఉత్తరప్రత్యు
త్తరములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలెను.

ది దక్కన్ కమ్యూనికేషన్ అండ్ కో

(మద్రాసు పెన్సిల్లకు ఏజెంట్లు

గాలిగూడె. హైదరాబాదు)

త్రికృష్ణాభివను హోటలు

ఆలిట్ బిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట మంచి భోజనము సకాలమునకు లభించును.
ఇచ్చటనే ఫలహారములు దొరుకును. ప్రయాణికులకు సౌకర్య
ములు గలవు. సేవనరీ సామానులు మొదలైనవి ఈ హోట
లందును. కే. యన్. కృష్ణయ్య ప్రాప్తయిటర్

Sree Krishna Bhavan Hotel

ఈనాటి సబ్బులలో ప్రధానమైనది

దీర్ఘహారు సబ్బు (రిజిస్టరు)

ఉత్కృష్టమైన గుణము, అఖండమైన పరిశుద్ధి, యిందులో చేర్చబడిన శ్రేష్ఠములైనదినులు, ఈసబ్బును అన్నిరకముల చర్మములకును ఎంతో అనుకూలపరచుచున్నవి. పట్టువలె మృదువై ఘుమాళించు దీనినురుగు నీకు క్రొత్తయుత్సాహము నిచ్చుటయే గాక నీచర్మమునకు మృదుత్వమునిచ్చి స్నానసుఖమును ఎక్కువ చేయును. దీని పరిమళము అశిమనోహరమైనది

వి. పి. ప్రత్యేకము వెల 3 బిళ్లుగల పెట్టె ౧కి రూ ౧-౦-౦

కౌమినియా మంచు

గొప్ప చర్మాలంకారము

ఇది నిర్దోషమైనచర్మవస్తువు. దీనితో మర్దనచేయుటవలనచర్మము అద్భుతమైన సునుపుగలిగిమచ్చలులేక అందముగానుండును. ఇది యశావనప్రకాశమును గనుపింపజేయును. నీచర్మముయొక్క అందమును ఎక్కువచేసికొనుటకుదీనిని ఉపయోగింపుము.

వి. పి. ప్రత్యేకము వెల బుడ్డిగకి ౧౨ ఆణాలు

సోలు ఏజెంట్లు:— **ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కో**

285 జమ్మామస్టీదు, పోస్టుబాక్సు నెం|| 2082 బొంబాయి

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రికయందు ప్రకటనవేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభము పొందుడు. ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందంతట, బ్రిటిషిండియానందును విరివిగా ప్రచారము చేయుచున్నది. ప్రకటనలేట్ల వివరములకు:— మేనేజరు గోలకొండపత్రిక హైదరాబాదు అనివాయును.

కౌలు. ముబూరియతు

ఇచ్చి పుచ్చుకొనువానికి అనుకూలమునాట్లు మంజూరీవేర్లులు చేర్చి, అందముగా కాగితమున ముద్రించబడినవి. ౧౦౦ కి రూ ౨ లు. టప్పాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రాంసరీనోట్లు

బలిష్ఠముగా కాగితమున ముద్రించ బడినవి. ౧౦౦ కి రూ ౨ లు. టప్పా ఖర్చులువేరు. మరిన్ని, ఇతర ముద్రణపనులు సిద్ధము చేయబడును.

రసీదు ఫారములు, చెక్కుఫారములు, దరఖాస్తుఫారములు, టికెటు బుక్కులు, అప్పుపత్రములు మొగునవి ఆర్డరు ప్రకారము సిద్ధముచేసి యివ్వబడును.

గోలకొండ ముద్రాక్షరశాల,
తూపుబజారు, హైదరాబాదు

శ్రీ లక్ష్మీ వేండ్లపాడి

పండ్లను శుభ్రము చేయడమేగాక పరిష్కారవృత్తులు ఎగుళ్ల వాళులునోటియందుండు దుర్వాసన వగైరా అన్ని నోటివ్యాధులు పోగొట్టును. ఒకసారి వాడిచూడుడు. వ్యాపారములకు వేరేవెలలకు యివ్వబడును. ఇందులో ఉప్పురికము, తీపిరికము అవి రెండురకాలు ఉన్నవి పొట్లం రంగుల పాతరుంగులకం

పి. యల్. నారాయణ్ అండ్‌కో సోల్‌పేజెంట్లు

శ్రీ లక్ష్మీ టూలుషాడరు అండ్ కెమికల్ ఏజెంట్సు, ముర్లీధర్ బాగ్ తూపు బజారు హైదరాబాదు.

డంగ్రేగారి బలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనతను పోగొట్టును

బిడ్డలకు బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము కలిగించును

ఒకబుడ్డి వెల ౧రూపాయి

పోస్టు ఖర్చులు ౯ ఆణాలు

ఎల్ల చోటులందును దొరకును

K. T. DONGRE & Co.

GIRGAUM, BOMBAY

నకలు మందలను చూచి మోసపోకుడు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము

గోవర్ధనదాసు, గోపాలదాసు, వర్తకులు, ఇసామియాబజారు హైదరాబాదు దక్కను.

NegNoM.2 185

అనేకుహిమాచల పర్యంతము నలువది నంపత్సరముల శ్వాతి గాంచినది

STAMP